

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31- PB-5663

Chișinău

20. iulie 2017

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.559 din 19 iulie 2017.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Educației.

Anexe:

1. Hotărîrea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 2 file și în limba rusă – 2 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (6 file);
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (8 file);
5. Avizul Ministerului Justiției (2 file).

Secretar general al Guvernului

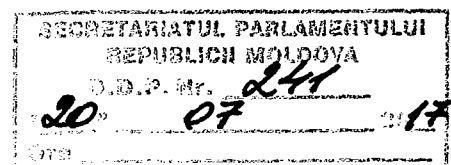
Lilia PALII

Ex.:Svetlana Numu
Tel.:022-250-442

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.559

din 19 iulie 2017

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
și completarea Codului educației al Republicii Moldova
nr.152 din 17 iulie 2014**

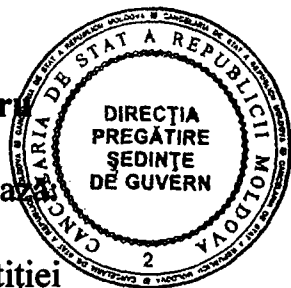
Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014.

Prim-ministrul

Contrasemnează

Ministrul justiției

PAVEL FILIP

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea Codului
educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 53, alineatul (7) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) asistent al educatorului.”

2. Articolul 63:

la alineatul (2) litera c), cuvintele „specialitatea coregrafie” se substituie cu cuvintele „specialitățile coregrafie și asistent al educatorului”;

alineatele (3) și (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3) Programele de formare profesională tehnică postsecundară nonterțiară corespund nivelului 5 ISCED și au durata de:

a) 4-5 ani – pentru programele integrate, în baza studiilor gimnaziale:

b) 2-3 ani – în baza diplomei de bacalaureat.”;

„(6) Programele de formare profesională tehnică postsecundară se finalizează cu susținerea obligatorie, în modul stabilit de Ministerul Educației, a examenului de bacalaureat profesional, a examenului de calificare și/sau a lucrării de diplomă și susținerea benevolă a examenului național de bacalaureat.

Programele de formare profesională tehnică postsecundară nonterțiară se finalizează:

a) cu susținerea obligatorie, în modul stabilit de Ministerul Educației, a examenului de bacalaureat profesional, a examenului de calificare și/sau a lucrării de diplomă și susținerea benevolă a examenului național de bacalaureat – pentru elevii care au studiat în baza programelor integrate (studiilor gimnaziale);

b) cu susținerea obligatorie a examenului de calificare și/sau a lucrării de diplomă – pentru elevii care au studiat în baza diplomei de bacalaureat.

Învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar se finalizează cu eliberarea diplomei de studii profesionale, care conferă titularului dreptul de încadrare în câmpul muncii și de participare la concursul de admitere în ciclul I de studii superioare la o specialitate din domeniul studiat.”

3. La articolul 89 alineatul (2), după cuvântul „bacalaureat” se introduce textul „, diplomei de studii profesionale”.

4. Articolul 132 alineatul (1):

la litera a), cifra „5” se substituie cu cifra „4”, iar cuvântul „nonterțiar” se exclude;

litera b) se modifică și va avea următorul cuprins :

„b) în învățământul primar – deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 5 ISCED – învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar, iar în învățământul gimnazial – deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 6 ISCED – studii superioare de licență, precum și promovarea modulului psihopedagogie;”.

5. La articolul 152 litera h), textul „din anul 2017” se substituie cu textul „începînd cu 1 septembrie 2018”.

6. La articolul 155, cifra „2018” se substituie cu cifra „2019”.

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului educației al Republicii Moldova

Proiectul legii este elaborat de către Ministerul Educației în vederea perfecționării sistemului actual de formare inițială a cadrelor în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar și asigurării cu specialiști calificați a instituțiilor de învățământ de educație timpurie și de învățământ primar, precum și a diferitor domenii ale economiei naționale.

Scopul: Asigurarea pe termen mediu a unui sistem de pregătire a cadrelor didactice pentru instituțiile de învățământ preșcolar și primar și pentru diferite domenii ale economiei naționale în instituțiile de învățământ la nivelul învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar.

Argument: Conform Codului educației al Republicii Moldova formarea inițială a cadrelor didactice se realizează doar în instituțiile de învățământ superior. Începând cu anul 2012 în instituțiile de învățământ mediu de specialitate nu a mai fost organizată admiterea la specialități pedagogice în baza studiilor gimnaziale.

Datele din ultimii trei ani ne demonstrează că numărul posturilor vacante de educatori și învățători este în continuă creștere (în 2015 – necesarul de educatori a constituit 184, iar de învățători – 71, în 2016 – 229 de educatori și 111 de învățători, în 2017 – 437 de educatori și 203 învățători), în timp ce numărul absolvenților la specialitățile menționate este în descreștere (în 2015 - 40 absolvenți la pedagogia preșcolară și 141 pedagogia învățământului primar, în 2016 – 131 pedagogia învățământului primar și nici un absolvent la pedagogia preșcolară, în 2017 – 72 absolvenți la pedagogia învățământului primar/pedagogia preșcolară și 9 la pedagogia preșcolară).

Totodată, statistica oficială (BNS, 2017) arată că rata pensionarilor care activează în instituțiile de învățământ preșcolar constituie 12,6% din numărul total de cadre didactice, iar rata celor cu o vechime în muncă de peste 30 ani depășește 16%. Rata cadrelor didactice cu vechime în muncă pedagogică sub 2 ani – constituie doar 11%.

În învățământul primar și secundar general personalul didactic cu vârsta de peste 60 ani constituie 15,7%, cel cu vârsta de 50-59 ani – 26,3%, iar cel în vârstă de până la 30 ani constituie doar 11,9 %. Comparativ cu anul de studii 2013-2014 personalul încadrat în grupa de vârstă până la 30 ani s-a micșorat cu 1,8 p.p, iar personalul cu vârsta de peste 60 ani s-a majorat cu 0,8 p.p. Astfel, există tendința de îmbătrânire a corpului didactic din instituțiile de educație timpurie și de învățământ primar, gimnazial și liceal.

În anul 2016 au fost acordate 25 de locuri, cu finanțare bugetară, la specialitatea ”Pedagogia preșcolară” Colegiului ”Alexei Mateevici” din Chișinău pentru candidații cu diplomă de bacalaureat, însă, locurile respective nu au fost completate din lipsă de candidați.

Constatăm că sistemul actual de formare inițială a cadrelor, practic, exclude formarea cadrelor didactice în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza studiilor gimnaziale. Formarea cadrelor în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar în baza studiilor gimnaziale este exclusă și pentru celelalte specialități.

Proiectul prevede:

- a) modificarea cerințelor minime de calificare pentru ocuparea funcțiilor didactice în educația timpurie - deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 4 de calificare ISCED (nivelul 5 în prezent) și în învățământul

primar - deținerea unei calificări în domeniu de cel puțin nivelul 5 de calificare ISCED (nivelul 6 în prezent);

- b) posibilitatea formării cadrelor la programele de formare tehnică postsecundară nonterțiară (nivelul 5 de calificare ISCED) în baza studiilor gimnaziale, cu durata studiilor de 4-5 ani;
- c) completarea listei personalului didactic auxiliar cu o nouă funcție - asistent al educatorului;
- d) posibilitatea de a forma asistenții educatorilor, în baza studiilor gimnaziale, cu durata de 3 ani (nivelul 4 de calificare ISCED), în baza programelor de formare profesională tehnică postsecundară;
- e) instituirea bacalaureatului profesional în cadrul instituțiilor de formare profesională tehnică postsecundară și nonterțiară;
- f) stabilirea obligativității susținerii de către absolvenții programelor de formare profesională tehnică postsecundară și nonterțiară (care au studiat în baza studiilor gimnaziale) a examenelor de bacalaureat profesional și conferirea dreptului deținătorilor de diplome de studii profesionale de a participa la concursul de admitere în ciclul I de studii superioare la o specialitate din domeniul studiat în cadrul instituției de învățământ profesional tehnic;
- g) acordarea dreptului de a susține (la solicitare) examenul național de bacalaureat de către absolvenții instituțiilor de formare profesională tehnică postsecundară și nonterțiară;
- h) prelungirea cu un an a termenului de punere în aplicare a prevederilor art. 132 alin. (1) lit. c) (din 2017 în 2018) referitoare la deținerea de către cadrele didactice din învățământul liceal a studiilor superioare de master;
- i) modificarea anului (din 2018 în 2019) în care vor înceta contractele individuale de muncă ale salariaților care ocupă funcții științifico-didactice

în instituții de învățământ superior fără îndeplinirea condiției prevăzute la art. 132 alin. (3) (de studii superioare de doctorat).

Din perspectiva asigurării calității pregătirii profesionale a cadrelor didactice pentru domeniile Educație timpurie și Învățământ primar, practica ne demonstrează, că cei mai buni educatori și învățători sunt absolvenții colegiilor pedagogice care au fost înmatriculați la studii postsecundare după clasa IX și au continuat studiile superioare în profesie, căpătând o pregătire practică substanțială (asigurată de colegiu) și teoretică solidă (în învățământul superior). Formarea aptitudinilor pedagogice, abilităților practice de socializare și comunicare cu copiii, vocației de pedagog se realizează mult mai eficient la vârsta de 15-16 ani.

Până în prezent nu a existat posibilitatea de a-l forma profesional pe asistentul educatorului pentru ca acesta să activeze cu copiii. Asistentul educatorului se ocupă preponderent de îngrijirea copiilor, dar are și funcții educative, cel puțin pe 2 filiere: a) sprijină activitatea personalului didactic; b) lucrează independent cu copiii: identifică și urmărește să satisfacă nevoile copiilor de îngrijire, sprijin, învățare, preocupări ce pot include dezvoltarea ori inițierea activităților de învățare.

Propunerea de formare profesională a asistentului educatorului este în consens cu practica europeană, unde personalul de îngrijire a copiilor în creșe și grădinițe are o pregătire vocațională, preponderent practică, la nivelul de calificare 3-4 ISCED.

Astfel, funcția actuală de "ajutor de educator" din statele de personal va fi substituită cu funcția de "asistent al educatorului". Asistentul educatorului va face parte din categoria personalului didactic auxiliar. După aprobarea proiectului Legii vor fi aprobate modificări în Clasificatorul ocupațiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 461 din 02.06.2013 și în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 853 din 14.12.2015.

În prezent în instituțiile de educație timpurie activează circa 6465 de ajutori educatori. Numărul respectiv de unități se va păstra și după substituirea funcției de ajutor de educator cu funcția de asistent al educatorului. Cuantumul salariului

asistentului educatorului va fi stabilit în conformitate cu legislația, care va fi aprobată. Noile condiții de salarizare vor fi coordonate cu ministerele de resort. Conform Hotărârii Guvernului nr. 381/2006 (anexa nr.1) categoriile de salarizare pentru ajutorul educatorului sunt de 4-5. Se preconizează ca categoriile actuale de salarizare pentru asistenții educatorului fără studii profesionale postsecundare să fie păstrate, iar pentru asistenții educatorului cu studii profesionale postsecundare categoria de salarizare să fie majorată cu un grad.

Modul de organizare a examenelor de bacalaureat profesional va fi stabilit de către Ministerul Educației. Astfel, Metodologia actuală de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat, aprobată de Ministerul Educației, va fi completată și cu prevederi referitoare la bacalaureatul profesional.

Formarea cadrelor se va realiza în baza Planurilor (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat, pe specialități și domenii generale de studii, în instituțiile de învățământ la nivelul învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, care vor fi aprobate anual de către Guvern. Numărul total de locuri planificate pentru anul curent și pentru anii următori nu se va majora.

Anul 2017, stabilit în art. 152 lit. h) privind obligativitatea deținerii de către cadrele didactice din învățământul liceal a studiilor superioare de master se propune de a fi substituit cu anul 2018, astfel încât cadrele didactice din licee să aibă posibilitatea efectivă de a se conforma condiției menționate.

Condiția prevăzută la art. 132 alin. (3) din Cod salariaților care ocupă funcții științifico-didactice în instituții de învățământ superior să aibă studii superioare de doctorat (nivelul de calificare 8 ISCED) până la 01.09.2018 (sub sancțiunea încetării contractelor individuale de muncă) nu poate fi realizată în mod efectiv de către persoanele menționate. Codul educației a intrat în vigoare la 23.11.2014, iar persoanele care ocupau funcții științifico-didactice puteau participa la concursul de admitere la studii de doctorat doar începând cu anul 2015. Durata studiilor de doctorat cu frecvență este de minimum trei ani, iar în cadrul învățământului superior medical uman, medical veterinar, agricol, al științelor biologice și farmaceutice durata programului de doctorat este, de regula, de 4 ani. Totodată, studiile de doctorat încep, de regulă, la 01 noiembrie. De aceea, se impune prelungirea termenului menționat până la 01.09.2019.

Fundamentarea financiară: Pentru implementarea proiectului de lege nu sînt necesare mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat. Cheltuielile pentru pregătirea cadrelor vor fi suportate din contul mijloacelor bugetare ce vor fi

alocate anual în acest scop Ministerului Educației pentru formarea cadrelor în baza Planurilor (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat, pe specialități și domenii generale de studii, în instituțiile de învățământ la nivelul învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, care vor fi aprobate anual de către Guvern.

Impactul: Vor fi create posibilități legale de a asigura pregătirea cadrelor calificate la nivelul învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în vederea asigurării instituțiilor de învățământ preșcolar/primar și a diferitor domenii ale economiei naționale cu cadre de calitate.

Avizarea și consultarea proiectului: Proiectul a fost avizat de către ministerele de resort și a fost supus expertizei anticorupție în conformitate cu prevederile Legii nr. 780/2001 privind actele legislative. De asemenea, proiectul propus pentru aprobare a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web a Ministerului Educației, la data de 14.06.2017, astfel, încât părțile interesate au avut posibilitatea să-și exprime opiniile, comentariile și recomandările.

Viceministru

Lilia POGOLȘA